

DIENOS ŽINIOS

Nr. 91 (100) II metai

Glasenbachas, 1946 liepos 13 d.

SAVAITGALIO NUOTAIKOS.

Sia savaitę vykę Paryžiaus užsienio reikalų ministrų konferencijoje posėdžiai buvo pasiekę savo kulminacinį punktą ir kiek vienu momentu žadėjo nutrūkti.

Bet kuri valstybė norėsintis ant savęs galimo iškilti karo atsakomybę?...

Po pereiną savaitę pasiektą susitarimo Triesto klausimu, buvo pereiną prie Taikos Konferencijos susaukimo. Ir tada kilo aštrūs ginčai tarp Molotovo ir Byrnes. ~~Molotovas~~ Molotovas reikalavo iš anksto nustatyti konferencijai darbų planą, o Byrnes, numatydamas, kad gali iškilti klausimų Taikos konferencijoje, kuriu svarstymas šioje konferencijoje dar nebuvo galimas, tam priešinosi. Be to, Byrnes nenorėjo reikalauti iš mazųjų valstybių, kad jos, nepareiškusios savo nūmonės, pasirasytų po sutartimis. Ir visu nuotaika pragiedrėjo, kai, nusileidus abiem pusėm, buvo prieita prie susitarimo. Bėlieka laukti Taikos Konferencijos pasekmių.

Dar du klausimai liko neišspręsti: Austrijos ir Vokietijos kokie rezultatai bus Austrijos klausimu, parodys ateijanti savaitė, o Vokietijai šviečia vil-tis gauti daugiau, negu ji galė-jo tikėtis.

Lenkijoje įvykęs balsavimas suteikė daugiau pasitikėjimo dabartinei vyriausybei. Ir, nors ukininkų partijos vadas Mikolaičikas griežtai užprotestavo prieš įvykusius rinkimus, nu-rodydamas jų neteisingumą, jo

/nukelta i 4 pusl./

IS PARYŽIAUS KONFERENCIJOS.

Paryžius. - Tur būt, pasku-tinis užsienio reikalų ministrų konferencijos posėdis Paryžiuje, 23 valanda dar nebuvo baigtas. Priėmus galutinį projekta italų, vengrų, rumunų, bulgarų ir suo-nių sutarčių, užsienio reikalų ministrai tęsė diskusijas dėl Austrijos. Molotovas balsavo prieš anglų pasiūlymą pvesti u užsienio reikalų ministrų pava-duotojams parengti sutarti su Austrija. Jis taip pat nesutiko greitai laiku svarstyti "vokiečių nuosavybės" Austrijoje sąvokas.

Paryžius. - Dėl griežtos sovietų užsienio reikalų minist-ro opozicijos buvo nebegalima tęsti derybų Vokietijos ūkio centralizavimo reikalų. Šiandien prieš piet Molotovas atsisakė svarstyti taikos sutarties su Austrija projekta iki tol, kol is Austrijos vakarų zonų bus iš-tremta beveik pusė milijono ten-šančių, "pronacistinių" DP's.

Paaškęjus, kad bus nebe-galima susitarti dėl vokiečių ūkio centralizavimo, Byrnes perskaite JAV pasiūlymą, pagal kuri visos okupacinės valstybės Vokietijoje kviečiamos su JAV ūkiškai bend-radarbiauti.

Greit pasitaręs su savo vy-riausybe, Bevinas parėškė, kad is esmės britų zona yra pasiruo-susi ūkiškai bendradarbiauti su amerikiečių zona. Is situ pareis-kimu ryškėja pirmi bruožai, kad ūkiškai Vokietija gali būti pa-dalinta i vakarų ir rytų Vokie-tiją. Užsienio reikalų ministrai nutarė seknti kartą susirinkti

/nukelta i 2 pusl./

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo 2 ooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

/ atkelta is 1 pusl. /

tartiss dėl Vokietijos po UNO pilnaties suvaziavimo, kuris įvyks rug
sejo 23 dieną New-Yorke. Naujos užsienio reikalų ministrų konferenci
jos galima laukti tik lapkričio pradžioje.

VENGRIJĄ PASIDUODA MASKVAI

Budapestas. - Atsakydamas į sovietų notą, kurioje buvo
iškelti įvairūs reikalavimai, vengrų ministras pirmininkas Nagy suti
ko panaikinti įvairias organizacijas, tarp kitu, skautu ir katalikiš
ko jaunimo. Toliau ministras pirmininkas pareiškė, kad jis esąs pasi
ruošęs viesai paraginti katalikų dvasininkus, kad jie pakeistų savo
laikymąsi Sovietų Sąjungos atžvilgiu, bet atsisake liepti suinti du
smulkiųjų ūkininkų partijos delegatus, nurodydamas, kad jie yra nelie
čiami.

Socialdemokratų laikraštis "Neosava" praneša, kad, vyk
dant sovietų reikalavimus, panaikinta 220 sąjungų, jų tarpe 80 sąlių
27 medžiotojų bendrovių, 25 vyrų-kazinai, trys karo invalidų sąjun
gos ir, be to, dar 85 visuomeninės organizacijos. Valdybos valymas tu
ri būti baigtas iki rugpjūčio mėnesio pradžios. MII žiniomis iš sos
tinės miesto valdybos atleista 4150 valdininkų; tai sudarė lygiai 30%
visų valdininkų.

Atominės bombos mirties skritulio skersmuo
turi 800 metrų.

Londonas. - Po atlikto atombombos bandymo štabo prane
sine, iteiktame prezidentui Trumanui, sakoma, kad prie Bikini-Atoll n
numestoji bomba sugadino daugiau laivų, negu kada nors anksčiau per
bet koki sprogimą. Bandymai parodė, kad reikia pakeisti laivų konstru
rūkeiją. Pranesinė pabrėžiama, kad Jungtinės Valstybės, tik atlikdame
mos plataus masto bandymus, galės moksliskai vadovauti tolimesniui a
tonbombos ~~bandymų~~ tobulinimui. Bombos sprogimas per pakutini bandymą ~~ix~~
ivyko maždaug 500-700 metrų į vakarus nuo "Nevados". Apžiūrėjęs lai
vus, pasikejo, kad igulos, jei jos bombardavimo metu būtų laive, smar
kia nukentėtų. Tai apima visus laivus esansius 700 metrų nuotolyje.

BRITU- SOVIETU PASITARIMAI VIENOJE.

Londonas. - Vienoje britai pradėjo tartis su sovietais
tikslu aptarti "vokiečių turta" nuosavybės sąvoką, prisilaikant Pots
dano sutarties. Šis klausimas kilo ryšium su sovietų įsakymu perinti
vokiečių turta Austrijoje.

Britai pageidauja, kad visos keturios valstybės susitar
tu, dar prieš įvykdant sovietų įsakymą.

Sovietų agentūra "Tassas" praneša, kad sovietai jau
perėmė AEG fabrikus ir Siemens Schuckert dirbtuves savo nuosavyben.

Is kitos pusės, Baltijos tautų neutralumo principas yra visiška panasus į tą, kurį iškėlė Vienos kongresas, suskurdamas Olandijos karalystę tarp Prancūzijos ir Vokietijos, ir iš dalies, kaip padarė Berlyno Kongresas, konsoliduodamas Balkanų valstybes tarp Austrijos, Rusijos ir Turkijos.

Galop nepanīšskime, kad mazu, nepriklausomų valstybių grandinė aplink Baltiją sudaro vertingą jūrų laisvės principo sustiprinimą Baltijoje. Be jų egzistavimo, šioje jūroje nebūtų jokios politinės pusiausvyros ir tat turėtų rimtų nepageidaujamų pasekų navigacijos seugumui. Dėka šitokios giliai taikingu valstybių serijos jos pakrantėse Baltijos jūra igautu taktikra neutralumo charakterį, jei jau ne teisės, tai bent politikos koncepcijoje. Gi jei Baltijos jūros valstybės (įskaitant Suomiją ir Lenkiją) netektų savo nepriklausomybės ir išnyktų iš šios erdvės, tai tada būtiniausiai iškiltų nauji sukrėtimai ir tikrai pasirokštų okupanto pretenzijos į DOMINIUM MARIS BALTICI.

Atėjo valanda, kada erikiai pagaliau zinoti: ar Atlanto Charta, pripažinta ir pasirašyta visu Sąjunginių Valstybių, So vietu Sąjunga iskaitant, bus ar nebus pritaikinta visoms tautoms. Kaip Atlanto Charta, taip lygiai Dunbarton-Oaks ir Jungtinių Tautų Chartos irgi skelbia garantuojančios tautų nepriklausomybę ir integritetą. Pagal tas Chartas jėga užėmimas-okupavimas nėra pripažįstamas teisėtu teritorijos isigijimu. Trumpai tariant, dabartiniai pasaulio valdovai, nežiūrint gyvenamos valandos sunkumų, tebepretenduoja gina tarptautinę teisę ir tebesaugoja jos šventuosius dėsnius.

Bruno de Chevrrier

Gales.

Is B.Brazdžionio poezijos

atkalta iš 1 pusl.

protestas buvo atmestas.

Mūsų-užsieniečių likimas šią savaitę buvo paliestas kiek smarkiau. Pirma- sovietų įsakymas visiems ne austrų pilietybėms asmenims išsikraustyti iš sovietų zonos. Tačiau austrų vyriausybei padarius atitinkamus žygius ir vakarų valstybėms grašinant protestu, tas įsakymas buvo atšauktas. Antra - Molotovo pareiškimas vakar dienos posėdyje, kad jis svarstysias Austrijos klausimą, tačiau, tada, kai iš jos vakarinių sričių bus iškraustyti visi DP's. I tai Byrnes atsakė, kad jis atsakys duosias tik tada, kai surinksias šiuo reikalu daugiau reikiamų informacijų. Manoma, kad vakariktis Molotovo pareiškimas turis ryšio su savaitės pradžioje išleista sovietų įsakymais.

Šios savaitės galas praeina laukimo zenkle. Kas bus su Austrija, kas bus su DP's? - Tikimės, kad sekanti savaitė tai išaiskins. M.

Egiptas ginasi nuo sovietų propagandos.

Ziurichas. - Egipte suinta su viršum 150 asmenų už komunistinę veiklą. Ministras pirmininkas pareiškė, kad komunistų veikimas gresia saugumui ir krašto vyriausybei.

Vokiečių nuosavybė Suomijoje.

Londonas. - Suomų vyriausybė nutarė perduoti sovietams visą vokiečių nuosavybę Suomijoje, net ir tą, kurią turi privačios bendrovės.

Atidetas UNO posėdis.

Londonas. - Užsienio reikalų ministras prasant, UNO ge-

neralinis sekretorius Trygvie Mac atėinanti posėdį paskyrė ne rugsėjo 3, kaip buvo numatyta, bet rugsėjo 23 dieną.

Churchilis vyksta į Marienbadą.

Viena. - Winston Churchilis greitai laiku atvyks gydytis į Marienbadą, kur apsigyvens buvusioje anglų karaliaus Eduardo VII villoje.

Zinios iš tėvynės...

- Lazdijų apskrities vykdomojo komiteto pirmininku yra J. Palanis.

- Nauji Tarybų Lietuvos paskirimai: Technikinių kultūrų ministeris-Aleknavičius, prekybos ministras-Ivaškevičius, Lietuvos Vabtojų Kooperatifos Sąjungos pirmininkas-Jankavičius, Kooperatyvų S-gos "linas" direkt.-Tricius, Paruošų ministerijos igaliotinis-Andrijevas grūdų paruošos-Grušas, žemdirbystės ministras-Vildžiūnas, Leidyklų ir Poligrafijos Valdybos direkt.-Gaska.

- Milsaiciuose, Kursėnuose, Lentvoryje ir Kaisiodyryse įsteigti sovchozai-valdžios darai. Daugumoj vietų steigiami tokie darai, nes trūkumas gyventojų.

- Lietuvoje geležinkelių linijos perkeičiamos į rusisko pločio standartą.

- Vilniuje pirmą dieną atstatoma buvę teismo rūmai (NKVD)

- Vilniuje daugiausia nukentėjo senamiestis. Be to, nuo sv. Kazimiero baznyčios pradėjant Pilies sočio link, viskas išdeginata. Maziau nukentėjo namai, kuriuose deklaruota Lietuvos Nepriklausomybė.

Dienraštis leidžia Spaudos Darbuotojų Kollektivas. Ats. Red. Šaltenis.